

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Csütörtök helyben, vidéken:
1 óra 2 K 1 óra 2 70 K
1 évré 24 K 1 évré 30 K

Szerkesztő és kiadó: Székely István-ter 1. Telefon 206

Felolós szerkesztő: Hajós József.

Örtüz.

... Szükség, ógató szükség volt az „Örtüz“ című állandó rovatunkra — a mikor a kereszt és intézményei iránti elfogultság vagy helyesebben démonikus gyűlölet valóságos fürgetege tombol uton, útfélen, vagy, hogy csak háromszoros uksággal van sújtva, aki ezt nem akarja észrevenni. Mi teljesen magunkra vagyunk utalva. Saját hazánkban megtűrve azoktól, kiknek otthont és fehér kalácsot adtunk — míg mi fekete korpakenyéren bitangul vándorolunk. Bennünket minden galicziai nyulkereskedő ki-nevelhet, a keresztet bátran meggyalázhatja sportszerűen a ghetó tintakulija. Hogy ez néhány másfélszáz legyen, megalkottuk a mi védelmünket a nagy, a széles nyilvánosság előtt. Lapunk „Örtüz“-einek hatalmasan lobogó lángja ébressze föl a keresztény önértékűkben halálán levőket, hogy ennél a szüntelenül égő táborláznet tanuljanak maguk fölött pirulni és — cselekedni!

Pirulni! mert hogy ilyen riportot is lehet az Ur 1918 ik esztendőjében a nagy nyitvánosság előtt közzétenni mint a mit a Klein Arminól Kislós Andorrá vedlott szerkesztő vezetése alatt álló „Az Est“ című utcai lap 213. i számában közlélt „Ostor bűdoharissya és...

... az utca bűdoharissya és... valóban vastag arcból kell, hogy őt ilyen tarqueiádaí rémhistoriával zaklassák az ő 12 filléréért, a mit azért adott ki, hogy a napieseményeket olvassa, nem pedig hogy bolondgombákat szervirozzanak neki az „Az Est“ tányérjában: a XX-ik században!

A kis fontoskodó, tudósításában azt írja hogy „Az apácáknap bűdoharissyaikat kellett viselni (Szerkesztő ur, az ég, hagyja már abba, mert megpukkadtok! — szedőfünk). A szájk elő imaközben bűdoharissyaik készült szájkosarat kellett kötnök, mely az arczmuk mozgásánál nagy fájdalomt okozott. stb. stb. Végül pedig azzal fejezi be „az orsolyaapácák záródásának ügyében szigorú vizsgálatot kell indítani.“

Igen, igen! szigorú vizsgálatot követelünk a hatóságtól mi is, vizsgálatot meg sürgősen a „Az Est“ kis riportere elmebeli állapotára. Mert hogy józan ésszel, ép elmével, lázmentesen ilyen riportot lehesse beadni valakinek, ha mindjárt a fényes lázó kopasz szobalánya — az előtünk rejtélyi. Soha egy lap nem sértette még meg olvasó

közönségét oly mélyen és mérezen, mint ez a fontoskodó az utcai, ha olvasói mindjárt hordárok és részeg kocsisok is, de egy újságolvasó embertől azt feltételezni, hogy műveltsége oly kulturfokon áll, hogy neki íyet is lehet feltalálni — ez nagyobb sértés, mint a valaki azt mondania, hogy hülye!

Ilát van-e széles e hazában egy ceesszózó gyerek, a ki elhiszi azt a repedésig kacagni való butaságot, a mit a kis fontos utcai mint szenzációt az olvasó elő tár? Van-e???

A magunk részéről pedig egy jóakaratu tanácsot a Klein Armin „Est“ jének. Ha ilyenek után számot tart arra, hogy komoly lepnak tartassék, ha mindjárt utcai lap is, ha mind-

járt hordárok és koraérett kocsisok is olvassák, változtassa meg sürgősen a nevét. „Bolondgombatenyészet“ vagy „Halvaszületett bolhanagyamama“ esetleg „Kilenc lábú Nik Kar ter“ vagy „Köpcösésze“ vagy még jobban a „Göndörfürtű kocsmárosné tuli szoknyája“ címetek ajánljuk. Legalább tisztában lesz a közönség, hogy nem újságot, de csapnivalóan rossz rémfürcet vesz. Mert hídje el az az — e — est, a „héber sájszóserum“-mal beoltott és „kábított“ közönség még nem olyan narkotizált, hogy ilyen rohóságsági meséket lehessen neki beadni.

... No de hamar, hamar friss hírszt a tébóri Örtüzre...
Benedek Rezső.

Legyen világosság!

A fehérvári villanytelep elértségeit nem szelöltetük eddig, valahányszor rászolgált, mert nem akartuk a város végtelenül türelmes közönségét nevelésé tárgyává tenni az egész megye előtt.

Most azonban már tulságig visszaél a villanygyár türelmünkkel s ezért bejelentük, hogy a jövőben a villanyüzériakat legkíméletlenebbül ki szerkesztjük. Akarjuk és követejük, hogy legyen világosság! Nem tőrük tovább, hogy a villanygyár bűdoharissyaikat a villanygyár azt a pózt, melyet mi világossáig koponyákba össze, de amelyért a Pábus sötétséget szolgáltat és végig bosszant bennünket.

A villanygyár igazgatójától elvárjuk annyi férfias önértéket, hogy ha a rendes áramszolgáltatás előállításához szükséges kellékeket: szenet és munkarót orlyes utánjárásal beszerezni nem akarja, akkor moroljon le a hivatalos s utja át a helyét olyan áramot, erőyes és hozzáértő embernek, aki nem csak „igazgat“ ja a villanytelepet, hanem tisztességes minőségű áramot is termel. Akinek az igazgatói tevékenysége nem csak abban merül ki, hogy újabb trükköket és exkuzálásokat találjon ki annak kimagyarázására, hogy ismét miért nincs áram.

Legutóbb arra hívatkozott a villanygyár, hogy nincs eég hozzáértő munkás. Iát tessék felmentetni a hadbavonultak közül az oda való szakmunkásokat. Végre is egy egész város villanyvilágítással való rendes ellátása van olyan fontos érdek mint pl. a Haditermény, ahol homzségnek a felmentettek. Ne engedje a villanygyár

igazgatója, hogy országosan hírhedte váják az a fehérvári ék, hogy az óskoronázó városunkban csak akkor van tiszteességes világítás, mikor egy-egy gazdag zsidó pár: esküvőt tartja. Mert ilyenkor a bolond örömpapa ad szentet agyárnak, mely ez esetben fényes gappal, dötájában is kiválójítja a zsinagógát és a városot, hogy a közönség is had uszon a fényben és — örömben.

Felhívjuk mindazokat az érdekelteket, ki meket, kávéházak, vendéglők, mozi tulajdonosokat, akik a gyári áramszolgáltás

... uton követeljük a villanygyártól... a legkíméletlenebb bűdoharissyaikat a villanygyár.

Mi lesz a telen, ha már most ily gyatra áramot kapunk??!

Végül: a város adófizető és áramot fizető közönsége elvárja, hogy a város tisztviselői a városban most már végre valahára erőyesen és sürgősen felépnek a villanygyár ellen. Mert mégis számlalás állapot az, hogy a Pábus óvek óta úgy paokazhat a város magisztrátusával, mint ahogy a suszterinafok egymás között szokták.

Követeljük, hogy igenis: legyen világosság! Világossá ott nemcsak a villamoskörtékbe, hanem a világosságról gondoskodni tartozó koponyákba is. Legyen hát világosság, ezt követeljük és fogjuk követelni!!

— Ertesítés. A székesfehérvári közszolgálati alkalmazottak beszerzési csoportjának tagjait ez uton értesítjük, hogy a tisztviselők szövetkezetének fizethetőségében pénteken, e hó. 20-án délután 2 óra kor áruközítés lesz, tehát igazolványuk felmutatása mellett járandóságukért ott jelentkezhetnek. Vida Pál, a csoport ügyvezetője.

HIREK.

Béke napján.

Ha majd eljő a békének
Rég óhajtott nagy napja,
Fény sugaras derült nap sűt,
A mi drága hazánkra.

Apák, fiúk és testvérek
A harctérről megjőnnék,
Feleség és a hű testvér,
Egymást mint öleli meg.

Dobog a szív, kebel líheg,
Az öröm mámorától,
A viszontlítás öröme
Es nagy izgatótságtól.

Drága hazám! ha megérem,
A békének nagy napját,
Térdre hullva leborulok,
Imádom az ég Urát.

Santa Estera

— Eljegyzés. Mravik Zoltán tart. hdgy. eljegyzete Tencser Előkt Székesfehérvárot.

— Tanítóválasztás. Az iskolaszák ma délután tartotta meg a választást a megüresedett két tanítói állásra. Megválasztatott rendes tanítóvá: Starkó Kalmár Irma (16) Weizenfeld Anna (16) szavazattal. Kövesy Maria 9, Székely Margit 4, Pálffy Zsuzsa 2, Sas Mihály 2 szavazatot kapott. Állandó helyettesnek választották az oktatásügyi Kövesy Istvánt.

— A város zsirszükséglete. A lenyegető zsirszükséglet okozó nagy gondot okoz a város vezetőségének. A multkor kötött szerződéseket a közlelmezési miniszter nem hagyta jóvá s így a város közlelmezési bizottságának újabb sertesek lekötéséről kellett gondoskodnia. Sikerkült is több termelével szerződést kötnie s ezeknek jóváhagyása végett tegnapi gróf Károlyi József főispán, Kerekes Lajos dr. helyettes polgármester és Kovács A. Sándor th. tanácsos, a közlelmezési bizottság elnöke a fővárosba utaztak, hogy a földmivélsügyi és közlelmezési miniszternél a szerződések jóváhagyását kieszaköljék.

— A közlelmezési miniszter kedvezménye a termelőknek. A közlelmezési miniszter már tavaly is kedvezményben részesítette azokat a termelőket, akik termelésük szerződésileg a közfogyasztás céljára kötötték le. A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a közlelmezési miniszter ezt a kedvezményt az idén is megújítja vagyis ezek a termelők tehén szelők számára korlát, szártott repaszetel vagy olajpogácsát kapnak.

A tengeri rekvirálása. A hivatalos lap vasárnapi száma közli a közlekedési miniszter végrehajtási utasítását az 1918. évi tengeri termék forgalomba hozataláról szóló rendeletét. Ez a rendelet az 1918. évi tengeri termék-zár alá helyezi s így ezzel a termék csak a rendelet és a végrehajtási utasítás korlátain közt rendelkezhetik. A miniszter állapítja meg, hogy a tengerből az egyes törvényhatóságok területén, mely mennyiségeket kell igénybevenni. A kivett tengeri mennyiségének igénybevétele iránt a törvényhatóság első tisztviselője, saját hatáskörében intézkedik. Figyelemmel kell lennie a beszolgáltatandó mennyiség mennyiségének a termék hűzi és gazdasági szükségletére. A Haditörvénynek október 31-ikéig önként megvételre felajánlott és a hatóság által igénybe vett tengeri készletet térítésül a mi megállapított legmagasabb árt, azonfelül minként 15, illetve 10 korona ártóbblettel megfizetni. Külön rendeletben intézkedik a miniszter, hogy mely törvényhatóságok területére nézve rendelkezte el a tengeritermés egyrésztnek igénybevetelét. Ezeknek a törvényhatóságoknak területét a tengeri adás-vétel tárgyát ezután sem képezheti. Épp úgy tilos a tengeri adás-vétel Arad, Budapest, Győr, Kecskemét, Kozlovár, Komárom, Marosvásárhely, Nagyvárad, Pécs, Pozsony Sopron, Szeged és Temesváros városokban is. A nem termelő lakosság tengeri szükségletét csak azoknak a törvényhatóságoknak természetéből fedezheti, amelyeknek területén a tengeri adás-vétel tárgya lehet.

A Budapesti tudósítói iroda közli lapunkkal: Korábbi tudakozásunkra visszatérve közöljük, hogy Odon Gyula 17. honvéd gyalogezred 5. századbeli Seregélyesen 1888-ban született, 1914-ben sorozott honvédról a cs. és kir. hadügyminiszteriumtól azonos értesítést kaptak, hogy egy orosz hadifogságból visszatért Daki István nevű fő. Huszárezredben tizedes vallomása szerint: nevezett orosz hadifogságban Pogana-ban elhalálozott és ugyanott temették el.

Leleplezett árulerejtők. Tegnap számunkban részletesen megemlékeztünk Mannheim Manó és társainak áradrágitási ügyéről Zavaros Aladár dr. helyettes főkapitány a lefolytatott eljárás után Mannheim Manó kereskedelmi ügynököt, akit dr. Erdélyi Gyula ügyvéd védett 2000 kor. fő és 1000 kor. mellékbüntetésre, nemfizetés esetén 150 napi elzárásra, Grünberger Vilmos ügynököt, akit dr. Hájós Rozsó ügyvéd védett, mint büntegédet 200 kor fő és 100 kor mellékbüntetésre, nem fizetés esetén 15 napi elzárásra, Marschall Nándor fődbirtokot, akit dr. Szegő Miklós ügyvéd védett ez

ügyben felmentette, ellenben büntösnek mondta ki azért, mert a szappankészletét nem jelentette be, 2000 kor. fő és 1000 kor. mellékbüntetésre nem fizetés esetén 150 napi elzárásra ítélte.

Az Árpád-fürdő. az utóbbi időben heteken át zárva maradt, akárcsak tavaly az általános szélesség idején. A város lazossága éppen úgy őrzi a fürdő hiányát, mint a falusiak, akik bejönnek a városba s csak itt tudhatják meg, hogy a fürdő már hetek óta zárva van. Bírte. sültésünk szerint a vezetőség már régebbi idő óta sürgeti a szén kiutalását, amely azonban mindig késik, noha állandóan ígérgetik annak eltűlését. Most megint az a hír kering, hogy mi vagy holnap megérkeznek egy vagon szén s akkor újra szabad a fürdő.

Kedvezőtlen terméseredmények. Megbízható helyről írták, hogy a buza cseplési eredményei mögöttele maradnak a hozzáított várakozásoknak. Az eső a cseplést hátráltatja, alkalasz kicsiszorított, ki is pergett s az a hiány, amely a cseplési munkák megszakítása folytán előállott, kedvezőtlenül befolyasolja a terméseredményeket, különösen a dunántúli vármegyékben. A kukoricatermés, sem ígér annyit, mint amennyire néhány hét előtt számítani lehetett. Tonortól és Temesgyéből, de az ország többi részéből is kedvezőtlenek a jelentések, úgy, hogy a kukoricatermés sem lesz kielégítő.

Csomagot a katonáinknak. A 69. gyalogezred Bécsben állomásozó 5-ik zászlóalja legénységének hozzátartozóit értesítjük, hogy élelmiszert tartalmazó csomagjaikat a 69. gyalogezred székesfehérvári ruharaktárába vigyék el a gyalgasági laktanya II. pavillon földszint 9., szeptember 22. és 23. délelőtt 8-12 óra közt. A csomagokat, melyeknek súlya a 10 kiló meg nem haladhatja az e célra kirendelt katonai kiküldöttek fogadják átvenni és Bécsbe szállítva el emittetnek kézbesíteni. A kiküldöttek hozzátartozóknak élelmiszert s egyéb szükséges dolgokat akarnak küldeni, használják fel ezt a biztosan célhoz juttató módot.

Levelés az amerikai honfitársainkkal. A külügyminisztériumhoz érkezett közlések szerint az amerikai Egyesült Államokban élő honfitársainknak — kivéve a hadifoglyokat és az internáltakat — tilos az Osztrák-Magyar monarchia területére levelet küldeni vagy onnan ívet elfogadni. Mindamellet megengedik az amerikai hatóságok, egyszerű, családi természetű közlések váltását az amerikai Vöröskereszt útján. Ezeknek a híreknek a közvetítésére Magyarországon a Vöröskereszt-Egylet Hadifoglyokat Gyámoltató és Tudósítói Hivatala (Budapest, IX. Üllői-utca) van hivatalva. A levelekben foglalt közleményeknek és kérdéseknek szigorúan csakis személyes és családi ügyekre szabad vonatkoznok. A közlemények legfeljebb 20 szóig

terjedhetnek. Irni havonként csak egyszer lehet. A levélen meg kell adni a címzett nevét, honosságát, korát, foglalkozását és utolsó ismeretes címét, továbbá fel kell tüntetni azt a rokonsági viszonyt is amelyben a levél küldője és a címzett állanak Pénzt és csomagot sem innét Amerikába, sem onnét Európába küldeni nem szabad.

Három év lesz öt helyett a tanított várakozási ideje. A hivatalos lap legutóbbi száma rendeletet közöl, amely az állami, községi és felekezeti tanítók várakozási idejét öt esztendőről háromra szállítja le. A tanított tehát ezután egyik fizetési fokozatból a másikba három év alatt lépnek elő. A törvényhozás az állami tisztviselőknél már tavaly megadta ezt a kedvezményt.

Elített tejhamlisítók. A rendőrbíró tegnap délelőtt Somogyi Jánosné (Széchenyi u. 64.) 25 százalék vizzel hamisított tej forgalombahozatala miatt 300 kor. Szűcs Andrásné (Széchenyi u. 139.) 30 százalék vizzel hamisított tej forgalomba hozatala miatt 1000 kor. pénzbírságra, nem fizetés esetén megfelelő elzárásra és a felmerült költségek megfizetésére ítélte.

Köszönetnyilvánítás. Mind azoknak, kik felejtethetetlen árára, jó férjem elhunyla alkalmával a természetesen megjelentek, ravatalára kizemert helyeztek, vagy földalmon bármi módon enyhíteni szívesek voltak, hogy az iparosok tisztelettel megjelentek, ugyszintén Bilkei Ferenc plebános urnak, ki nagyon szép beszédben emlékezett meg róla, ez után fogadják hálás köszönetemet. Ösv. Sziksz Józsefné és gyermekei.

Bojtorján hajszesz nagyon bevált hajpóroló, erősíti a haj gyökereit s szünteti a kopra képződést. Egy üveg ára 6 korona. — Baromfi kolera elleni serum kapható: Szűcs Róbert gyógyszer-tárában. Károly király-ter.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Alulírott a tulajdonosok megbízásából folyó 19. szeptember hó 22. én, vasárnap d. e. 10 óra-koz ügyvédi irodámban tartandó önkéntes árverésen a legtöbb ígérőnek eladom, a székesfehérvári 9058 sz. tkvi berteiben A 1. sor 1536 2. hrszám alatt felvett Gáztelep-utca 13 a. alatti új és még több évet át adómentes lakóházat és kertet. Erdőküldök az árverési feltételekre nézve irodámban (Nádor-u. Koronaf. ház) bővebb felvilágosítást nyerhetnek. Székesfehérvár, 1918. szeptember hó 13-án.

Dr. Molnár János ügyvéd.

A szerkesztővel a lapra vonatkozó ügyekben tárgyalni lehet. köznapokon délelőtt 10-től 11-ig és délután 4-től 5-ig a szerkesztőségi irodában, más időben pedig a lakásán: Szeminárium 1-ső em.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetésekkért 10 szőlő 2 korona, azonfelül minden szóéért 20 fillér fizetendő.

Egy éves süldő eladó Felsőkirálysor 18. sz.

Szakácsné, K. a háztartás minden ágában jártas, 13 éves kis leányával együtt ajánlkozik helyben, Osz u. 4.

Keresek 5-6 szobás jó karban levő családirházat megvételre. Közvetítők kizárva. N. L. csendörszázados, Nagy Sándor-utca 13.

Egy süldő eladó. Tüdőközödni Csurgai Horváth Ferenccné-nál, Rác-utca folytatása

Segédjegyző vagy gyakornok, vagy kisegítő kisasszony alkalmazást nyer a Csókakői jegyzői hivatalba.

Használt kocsik és egyéb vastárgyak eladók. Várkör ut. 47.

Vállalati irodába hivatalnok jó írással felvétetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.

Nemes fajakorték és teli almák maximális áron alul kaphatók Bogayné-nál, Vörmarly-ter 2. szám.

Egy tanuló felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szent István-ter 1. sz.

Aránia-színház

Szerdán és csütörtökön, szeptember hó 18 és 19-én: Két filmujdonosság! **Fenséges koldusok.** Modern színház! Magyar nyelv. — Irta HANS LAND. **A HAZIORVOS.** Vigjáték 2 felvonásban. Előadások fél 7 és 9 fél óraker. Rendes helyárak.

Apolló-színház.

Szerdán és csütörtökön, szeptember hó 18 és 19-én: Szenzációs sikerű filmalkotás! **AZ UTOLSÓ HAJNAL** Regényes történet 4 felv. Főszereplő: **KRAMER-LEOPOLD.** Kiegészítő másor. Előadások fél 7 és fél 9 óraker. Rendes helyek.

Az „Apolló”-színház legközelebbi szenzációs ujdonsága **a Phönix-filmgyár remekműve**

Az árendás zsidó Színmű 4 felvonásban.

Főszereplők: Gál Gyula, Bátor Gizella, Lenkeffy Ica, Balassa Jenő, Kemenes Lajos.

Nyomta Egyházmegyei Könyvnyomda Székesfehérvár.